

The significance of the implementation of practical tasks during the internship in the research activities of the students determined.

Key words: scientific thinking, scientific outlook, student, university, social work.

Стаття надійшла до редакції 08.02.2016 р.

Прийнято до друку 25.03.2016 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Харченко С. Я.

УДК 323(510)

І. М. Чепурна

РОЗВИТОК ГРОМАДЯНСЬКОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ КИТАЮ У РЕСПУБЛІКАНСЬКІ ЧАСИ

Громадянська соціалізація має особливе значення і статус у процесі модернізації Китаю, але відродження громадянської освіти в Китаї та розвиток громадянської соціалізації зіткнулися з сильним гальмуванням культури. З точки зору філософії та соціології, це загальмування походить з глибини будови повсякденних життєвих традицій та із середини моделі культури. Відродження громадянського виховання, подолання призупинення розвитку культури, повинно реалізовуватися від перетворення свідомості підлеглого до перетворення свідомості громадянина, від перетворення індивідуальності підлеглого до перетворення індивідуальності громадянина, від соціального положення підлеглого до соціального положення громадянина, від перетворення буття підлеглого до перетворення буття громадянина. Ми вважаємо, що саме такі перетворення відбувалися із громадянами Китаю у республіканські часи.

Метою статті є аналіз розвитку громадянської соціалізації в Китаї у республіканські часи, та доказ того, що саме у ці роки відбулося відродження громадянської освіти китайського суспільства.

Вивчення історії розвитку громадянської соціалізації, так само як відповідних стандартів населення через просування вперед потреби національного та соціального розвитку завжди є предметом занепокоєння в кожній країні. Нехай навіть різні культурні традиції, неоднаковість мислення та певне соціальне середовище, у західних країнах практика громадянського виховання має безліч відмінностей. Але, в цілому, громадянська соціалізація в кожній країні виникає як ефективна корисність в політичних аспектах, правовому, моральному розвитку людини, громадянське виховання відіграє важливу роль у розвитку суспільства та соціальних функцій, і в той же час, зосереджується увага на розвитку індивіда, на цивільних правах, громадських та інших

обов'язках. Відродження громадянської освіти відповідає за прогрес політики та демократії, за розвиток та процвітання держави, несе відповідальність за соціальну гармонію та історію. Разом із заглибленням в поступову динаміку реформ в сучасному Китаї, громадянська соціалізація є історичною необхідністю.

По-перше, неминучість відродження китайського громадянського виховання, зміст сучасної концепції громадянства залучений Заходом; незважаючи на численні державні та особисті теорії історії Китаю, громадянство, як слово з'являється в публічному зорі в пізній династії Цин. Таким чином, виникнення і розвиток громадянської соціалізації є продуктом пробудження національної свідомості сучасності.

У республіканські роки в галузі громадянської освіти були значні зміни. Після безперервних захоплень Китаю зарубіжними країнами з 1840-их років, відродження і відновлення громадянської освіти були пов'язані з політичними потребами в республіканський час. Для того, щоб позбутися внутрішніх заворушень і зовнішнього вторгнення, а також для боротьби за національне виживання, група проникливих вчених почала вчитися у Заході. Під час процесу придбання знань із західної цивілізації, поняття «громадянська освіта» поступово визначалося, приймалося, захищалося і здійснювалося деякими прогресивними китайцями. Хвилі «реформи національного характеру» були підняті, щоб сформувати новий і нетрадиційний національний характер, щоб виховати громадян, які могли б чинити опір західних загарбникам і відновити країну [1, с. 27].

Вперше китайський народ публічно відстоював взаємну повагу і незалежну особистість. У результаті, імпортовані капіталістичні терміни і поняття, такі як громадянство, свобода і рівність, поступово отримали широку увагу громадськості в республіканському уряді Сунь Ятсена. Одночасно зміни відбулися в системі громадянської освіти [2, с. 5].

В Китаї громадянська соціалізація в освітніх цілях представлено від першого року демократичного режиму. В 1912 році Тимчасовий уряд створив Китайську Народну Республіку. Міністр освіти Цай Юаньпей запропонував п'ять ідей, а саме: військова національна освіта, громадянське виховання, моральне виховання та формування кругозору, естетичне виховання. Роз'яснюючи свої освітні думки він звертається до Французької революції, що показала сміливість, рівність та братерство громадян цієї країни. Причини, чому він виступає саме за ці складові характеристики народу в тому, що ідеологія та моральність цієї країни протистояла феодальній системі, тим самим змінюючи її та відносини між людьми. Громадянське та моральне виховання за Цай Юаньпей можна вважати початком ідеї громадянського виховання в цілому, хоча в порівнянні з Заходом це не зовсім те ж саме.

В останньому періоді дев'ятнадцятого століття, поняття «громадянин» було вперше представлено в Китаї, але воно було відоме тільки жменьці ерудитів, які дізналися про нього із західних концепцій.

Завдяки рекламним зусиллям деяких проникливих вчених, таких як, Ян Фу і Лян Цічао, протягом 1920 – 1930 років в області громадянської освіти спостерігався бум. І церква й інтелігенція доклали величезних зусиль для пропаганди громадянської освіти.

Оприлюднене у 1912 році замовлення Міністерства освіти Республіки вказувало, що метою освіти було саме моральне виховання, яке доповнювалося матеріалістичним вихованням і військовою освітою, а також удосконалювалося через естетичне виховання. Згодом проголошені республіканські конституційні документи та основні освітні директиви оголосили основні цілі освіти, якими були культивування національної моралі і національного духу, поліпшення життя людей та їх засобів до існування. Очікувалося, що три основних народних принципи (націоналізм, життя людей і демократія) охоплять всю освітню діяльність. Концепція громадянства і верховенства закону, щоб захистити громадянські права, почали з'являтися в Китаї. Поняття реформування національного характеру були розширені, для того щоб перетворити людей із суб'єктів диктаторського суспільства в громадян сучасного суспільства [1, с. 30].

Лідерами в реформі національного характеру та реалізації громадянської соціалізації протягом цього періоду були Сунь Ятсен і Цай Юанпей. Сунь Ятсен вважав, що поліпшення загальних якостей громадян призведе до прогресу країни та суспільства. Він стверджував, що неможливо побудувати республіку для людей, які не мають високих якостей громадянина своєї країни. Сунь Ятсен говорив: «Китай буде існувати в світі постійно, тільки якщо китайці будуть розвивати національну обізнаність, довіру і національну силу» [3, с. 45].

Цай Юанпей, республіканський міністр освіти, був ще одним діячем, який вивчав реформи національного характеру і громадянську освіту протягом цього періоду. Він припустив, що громадянська соціалізація має бути основою для реформи національного характеру і розвитку громадян, а темами громадянської освіти повинні бути «свобода, рівність і братерство» [1, с. 32].

Серед концепцій реформування національного характеру, Тянь Мін зазначив у своїй статті «питання про громадянську освіту»: «Як щодо ситуації в нашій країні? Китай не перетвориться на республіку протягом ночі. Для того, щоб зробити країну республікою в істинному розумінні, а не тільки за назвою, всі люди повинні бути істинними громадянами. Почуття громадянина не можуть прокинутися в людині протягом ночі. Тому необхідно зосередити увагу на громадянській освіті та національній етиці» [4, с. 121]. Це була перша явна пропаганда громадянської соціалізації в Китаї.

Розвиток громадянської соціалізації в школах дав свій результат. Уроки про національну ідентичність, політичну участь та соціальне замовлення підкріплювали один одного і сприяли послідовній концепції

республіканського громадянства, що характеризувалося прямою участю і практичними діями учнів для добробуту нації [5, с. 9].

Підручники з основ громадянськості сильно змінилися: школярі вчили, що Китай був єдиною, суверенною територією, яка перебувала під атакою і потребувала підтримки всіх своїх громадян; громадяни мають бути взаємозалежними клітинами функціонально інтегрованого суспільства.

1922 році уряд видав нову навчальну програму. А вже в 1923 році з'явилися нові академічні стандарти для курсу шкільної політ програми, спрямовані на отримання можливості учнями зрозуміти взаємозв'язки між собою та суспільством, надихання їх ідеєю його поліпшення, розроблення способів адаптації до сучасного життя та звичаїв, формування розсудливих громадян країни.

Громадянське виховання викликало великий резонанс з боку суспільних організацій. У 1926 році у провінції Цзянсу були організовані семінари для громадян, які висували вперед незмінні істини, а саме: необхідність розвивати дух взаємної допомоги, пропаганда чесної конкуренції, дотримання громадського порядку та інші положення. Тобто, ми можемо побачити, що в цей період, громадянське виховання Китаю поступово поширюється від школи до всього суспільства, стає важливою освітньою думкою.

У 1928 році було змінено учбову програму курсу громадянськості, але ці зміни не мали успіху. Далі, у 1932 році Державний уряд прийняв стандарти навчальної програми початкової школи, відновив шкільний курс громадянськості. Вслід за цим, було прийнято нові стандарти навчального плану цієї дисципліни для середньої школи, відновлено зміст програми з основ громадянськості у середній школі першого ступеня та у середній школі вищого ступеня. В середній школі вчили моральності, відкривали аспекти політики, місцевого самоврядування, правознавства, економіки та інших сфер життя. В старшій школі залучали до бесід та лекцій з соціальних питань, правознавства, економіки та етики. У молодших класах офіційно почалося формування цієї необхідної програми громадянськості [6, с. 110].

Сунь Ятсен намагався розвинути громадянський націоналізм, об'єднавши п'ять основних національностей: ханців, монголів, тибетців, маньчжурів та мусульман. Демократію ділив на політичну владу, де було право громади виражати свої політичні потреби; та державну владу, яка включала виконавчу, законодавчу та судову влади. Що стосовно громади, було виділено чотири види існування: їжа, одяг, житло та транспорт. Сунь Ятсен дотримувався лозунгу «влада із народу, створена народом і для народу».

Як бачимо, саме у республіканські часи громадянська освіта Китаю почала своє відродження, а громадянська соціалізація цієї країни набула активного розвидку. Відродження громадянської освіти має особливе значення у процесі модернізації Китаю. Модель громадянського

виховання може бути проривом для культури повсякденного життя. Для того, щоб покінчити із призупиненням культурного відродження необхідне державне керівництво цього питання, стимулювання суспільства, участь сімей, зберігання миру, об'єднання зусиль, старанність протягом тривалого часу. Тільки тоді суспільство досягне бажаного результату уривидку громадянської соціалізації.

Список використаної літератури

1. Kerry J. Citizenship Education in China. Preparing Citizens for the "Chinese Century" / Kerry J. Kennedy, Gregory P. Fairbrother, Zhao Zhenzhou // Routledge, New York, NY – 2014. – 267 p. **2. Li Na Liu** Undergraduate Students' Value Orientations and Attitudes towards Civic Education – A Case Study in the Chinese Context / Li Na Liu // Representalen, Universitetet i Oslo. – 2013. – 123 p. **3. Completed** Works of Sun Yat-sen Vol. 5, Zhonghua Book Company / Institute of Modern History, Chinese Academy of Social Science et al. – 1982. – 490 p. **4. Мао Ліжуй** Історія педагогіки Давнього Китаю / Мао Ліжуй. – Пекін: Вид-во Пекінський педагогічний університет, 1979. – 550 с. **5. Robert Culp** Articulating Citizenship: Civic Education and Student Politics in Southeastern China, 1912-1940 / Robert Culp. – Cambridge, MA: Harvard University Asia Center, Harvard University Press – 2007. – 382 p. **6. Фен ЛіуДзен** Міркування про уповільнення відродження китайської освітньої культури / Фен ЛіуДзен. – Соціальні науки Гуйчжоу. Випуск 233. – С.109-112. (кит. мовою).

Чепурна І. Н. Розвиток громадянської соціалізації Китаю у республіканські часи

Громадянська освіта в сучасному Китаї не є радикальною зміною традиційного морального виховання, а являє собою історичний етап розвитку традиційного громадянського виховання і є його продовженням, вдосконаленням. Великий успіх у галузі громадянської соціалізації в Китаї бере свій початок ще з давнини, але його відродження та розвиток ми можемо побачити саме у республіканські часи. Відродження громадянської освіти має особливе значення у процесі модернізації Китаю. Модель громадянського виховання може бути проривом для культури повсякденного життя. Для того, щоб покінчити із призупиненням культурного відродження необхідне державне керівництво цього питання, стимулювання суспільства, участь сімей, зберігання миру, об'єднання зусиль, старанність протягом тривалого часу. Тільки тоді суспільство досягне бажаного результату уривидку громадянської соціалізації.

Ключові слова: громадянська соціалізація, громадянська освіта, громадянське виховання, громадянське суспільство, особистість.

Чепурная И. Н. Развитие гражданской социализации Китая в республиканские времена

Гражданское образование в современном Китае не является радикальным изменением традиционного нравственного воспитания, а представляет собой исторический этап развития традиционного гражданского воспитания и является его продолжением, совершенствованием. Большой успех в области гражданской социализации в Китае берет свое начало еще с древности, но его возрождение и развитие мы можем увидеть именно в республиканские времена. Возрождение гражданского образования имеет особое значение в процессе модернизации Китая. Модель гражданского воспитания может быть прорывом для культуры повседневной жизни. Для того, чтобы покончить с приостановкой культурного возрождения необходимо государственное руководство этого вопроса, стимулирование общества, участие семей, сохранение мира, объединение усилий, прилежность в течение длительного времени. Только тогда общество достигнет желаемого результата в развитии гражданской социализации.

Ключевые слова: гражданская социализация, гражданское образование, гражданское воспитание, гражданское общество, личность.

Chepurna I. Development of Civic Socialization in China During the Republican Times

Civic education in modern China is not a radical change of the traditional moral education, but a historical stage of development, improvement of traditional civic education. The great success in the field of civic socialization in China dates back to ancient times, but its revival and development we can see it in the republican era. The revival of civic education has a special importance in the process of China's modernization. The model of civic education could be a breakthrough for the culture of everyday life. Encouraging society, family participation, preserving peace, unification of efforts, diligence for a long time. Only then can society achieve the desired result in the development of civic socialization.

Key words: civil socialization, civic education, civil society, identity.

Стаття надійшла до редакції 27.02.2016 р.

Прийнято до друку 25.03.2016 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Савченко С. В.